

การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้การประเมิน แบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี*

ผ่องศรี แก้วชูเสน¹

วรรณดี แสงประทีปทอง² สมคิด พรหมจ้อย³ จุฬารัตน์ วัฒนะ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และ 2) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา ครูผู้สอน หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษา รวมจำนวน 264 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา และระยะที่ 2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ดำเนินการโดยนำรูปแบบการประกันคุณภาพไปใช้กับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจริง ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารและครู จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังสำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 2 มิติ คือมิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กับมิติการประเมินแบบเสริมพลัง มียุทธวิธีดำเนินการ คือ 1) การฝึกอบรม 2) การให้คำปรึกษา 3) การอำนวยความสะดวก 4) การสร้างความกระจำ และ 5) การให้เสรีภาพในการปฏิบัติ

2. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โดยรวมมีคุณภาพระดับมาก ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมาก

คำสำคัญ: การประเมินแบบเสริมพลัง / รูปแบบการประกันคุณภาพภายใน / วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2555

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² รองศาสตราจารย์, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

³ รองศาสตราจารย์, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

Development of An Internal Quality Assurance Model Using Empowerment Evaluation for Agriculture and Technology Colleges *

*Pongsri Kaewchusen*¹

*Vandee Sangprateetong*² *Somkid Promjouy*³ *Juraratt Watana*⁴

Abstract

The objectives of the research were to develop and evaluate an Internal Quality Assurance Model Using Empowerment Evaluation for Agriculture and Technology Colleges. This research consisted of two phases. The samples in phase 1 consisted of 264 administrators, teachers, head of division and participants and 5 specialists in evaluation and quality assurance. In phase 2 there were 5 administrators and 54 teachers of Trang Agriculture and Technology College. Data collection used questionnaires and document analysis. Data analysis used descriptive statistics which were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. Inferential statistics for testing statistical significance was t-test. Qualitative data analyzing method used in this study was content analysis.

Research findings were as follows:

1. An Internal Quality Assurance Model Using Empowerment Evaluation for Agriculture and Technology Colleges consisted of 2 main dimensions: 1. The process of an internal quality assurance can be defined into seven steps as: defining educational standards, strategy planning, planning implementation, audit quality, internal evaluation, annual self-study report writing, assessed improvement successively, and 2. Steps of framework empowerment evaluation can be defined into four steps as: 1) Taking stock. 2) Setting goals. 3) Developing strategies. 4) Documenting progress. The strategy were divided in tasks: training, coaching and facilitating, advocacy, illumination and liberation.

2. The results of evaluation of the Internal Quality Assurance Model Using Empowerment Evaluation for Agriculture and Technology Colleges after a pilot test showed that the model was of high level in terms of utility, feasibility, property and accuracy. The administrators and teachers have increased knowledge and they were satisfied with internal quality assurance at the high level.

Keywords: Empowerment Evaluation/ An Internal Quality Assurance model/ Agriculture and Technology Colleges

* A Research Article from the Doctor of Philosophy degree in Educational Studies program, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand, 2012

¹ Ph.D. candidate in Doctor of Philosophy degree, program in Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

² Associate Professor, School of Education Studies in Sukhothai Thammathirat Open University (Thesis Advisor)

³ Associate Professor, School of Education Studies in Sukhothai Thammathirat Open University (Thesis Advisor)

⁴ Assistant Professor, Faculty of Education in Kasetsart University (Thesis Advisor)

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

ความเจริญก้าวหน้าของโลกทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา โดยมีการขยายตัวและมีความทันสมัยมากขึ้น ผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งได้ทำให้เกิดความต้องการกำลังคนในภาคการผลิตต่าง ๆ ทั้งระดับกลางหรือระดับช่างทักษะที่ชำนาญเข้ามาทำงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกำลังคนเหล่านี้จะต้องมีสมรรถนะวิชาชีพทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่องานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องสามารถปฏิบัติได้ คิดได้ และมีคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, น. 14) การพัฒนาคนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการสร้างคนให้มีกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาสูงขึ้นจะส่งผลให้คนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมเกิดเป็นพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อความเข้มแข็งของประเทศชาติโดยรวม (ถวิล มาตรฐาน, 2544, น. 12) และเนื่องจากไทยเป็นประเทศที่มีพื้นฐานการผลิตภาคการเกษตรเป็นหลัก ดังนั้นการวางแผนด้านกำลังคนภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ต้องเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี รวมทั้งการจัดการอาชีวศึกษาด้านการเกษตร และสาขาที่เกี่ยวข้องต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นแนวทางสำคัญในการผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพ มีสมรรถนะเพียงพอต่อการนำไปประกอบอาชีพทั้งในฐานะผู้ประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551, น. 3)

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสาขาวิชาชีพด้านการเกษตรและประมง และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สาขาวิชาธุรกิจเกษตร เทคโนโลยีภูมิทัศน์ และรวมทั้งสาขาวิชาภาคนอกการเกษตรที่เป็นที่ต้องการของท้องถิ่น เช่น สาขาวิชาคหกรรม คอมพิวเตอร์ และบัญชี มีภารกิจหลักคือการจัดการอาชีวศึกษาเกษตรที่มีคุณภาพ และเป็นแหล่งวิทยาการด้านวิชาชีพเกษตรหลากหลายสาขา การประกันคุณภาพการศึกษา 2 มิติ คือ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอก การดำเนินการประกันคุณภาพภายในจะมีลักษณะที่เน้นการผสมผสานภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ที่ผ่านมามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมาโดยตลอด แต่ยังประสบปัญหาในการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ โดยพบว่าสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจ และยังไม่ได้นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการบริหารงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งไม่นำผลการประเมินภายในไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาเท่าที่ควรผู้บริหาร ครูและบุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) สอดคล้องกับการติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พบว่าบุคลากรในสถาน ศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคุณภาพ ความหมายของตัวบ่งชี้และเกณฑ์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ส่งผลให้ข้อมูลของสถานศึกษาไม่ตรงกับรายงานการประเมินตนเอง (SAR) (ผ่องพรรณ จรัสสินดารัตน์, 2551, น. 2) การประเมินคุณภาพภายในยังดำเนินการประเมินไม่เป็นระบบ และไม่เป็นไปตามสภาพจริง สอดคล้องกับผลการติดตามสภาวะการศึกษาไทยด้านอาชีวศึกษาระบุว่าสถานศึกษาประเมินตนเองไม่เป็นระบบ ไม่สามารถรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานการประเมินตนเองที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, น. 65-66) จะเห็นว่าเหล่านี้เป็นปัญหาของกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ดังนั้นหากสามารถพัฒนาเทคนิค วิธีการ และกลไกต่างๆ ที่เหมาะสมจะช่วยให้กระบวนการประกันคุณภาพภายในมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นรูปธรรมมากขึ้น และแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง (empowerment evaluation) ซึ่งนำเสนอโดยเดวิด เฟตเทอร์แมน (David Fetterman, 1996) เป็นกระบวนการที่มุ่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยการใช้นวัตกรรมของการประเมิน เทคนิคการประเมิน และข้อค้นพบจากการประเมินไปกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง กำกับตนเอง เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลพัฒนาตนเองโดยใช้วิธีการประเมินตนเอง และสะท้อนผล มีลักษณะเน้นให้ผู้เกี่ยวข้องในองค์กรเข้ามาร่วมเรียนรู้การประเมิน ประเมินตนเอง สะท้อนผลแก่ตนเองจนในที่สุดสามารถตัดสินใจหรือกำหนดตนเองได้

จากเหตุผลและความจำเป็นที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ซึ่งคาดหวังว่าจะช่วยให้กระบวนการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเป็นรูปธรรมและถูกต้องยิ่งขึ้น อันอาจเป็นแนวทางและเพิ่มทางเลือกใหม่สำหรับวิธีวิทยาการพัฒนาการประกันคุณภาพองค์การทางการศึกษาที่มีระบบ น่าเชื่อถือ มีความเหมาะสม และมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริงของสถานศึกษามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ใหม่ในด้านเทคนิค วิธีการ การประยุกต์ใช้ และการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณภาพองค์การต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
2. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เป็นการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามกรอบของกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ส่วนที่ 2 การอาชีวศึกษา และกรอบมาตรฐานการอาชีวศึกษาสำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

2. ผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มีประเด็นที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2) ความพึงพอใจต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) คุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี พิจารณาตามมาตรฐานของการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

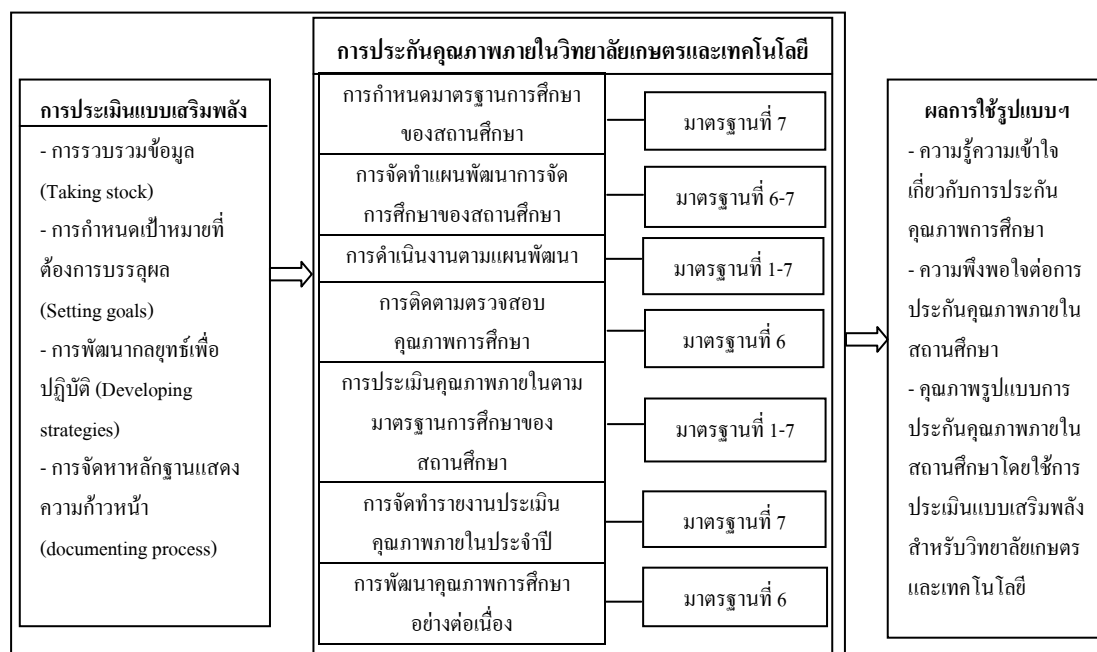
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ถือเป็นกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานตามพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันสถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของตนโดยตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ในส่วนของ การอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 7) จัดให้มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง มีจุดเด่นที่ผลผลิตของการประเมิน คือ การเรียนรู้ขององค์กร ซึ่งเฟตเตอร์แมน (Fetterman, 1996, p. 4-5; 2001, p. 3-4) ได้ให้คำนิยามไว้ดังนี้ 1) การประเมินแบบเสริมพลังเป็นการใช้มนทัศน์ของการประเมิน เทคนิคการประเมิน และข้อค้นพบจากการประเมินไปกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการกำกับตนเองโดยใช้ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ 2) การประเมินแบบเสริมพลังเป็นกระบวนการที่กระทำเพื่อช่วยให้บุคคลและกลุ่มบุคคลได้พัฒนาตนเองโดยใช้วิธีการประเมินตนเอง และสะท้อนผลแก่ตนเอง ทั้งนี้กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ประกอบด้วยบุคลากรภายในซึ่งทำการประเมินผลด้วยตนเองและมีนักประเมินภายนอกจะทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะหรือผู้อำนวยความสะดวก เน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม โดยทุกคนต้องเสริมพลังให้กับตนเอง การประเมินจึงมีลักษณะเป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่องตลอดระยะของการพัฒนาแผนงาน/โครงการ มีขั้นตอนดำเนินการได้แก่ การรวบรวมข้อมูล (taking stock) การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ (setting goals) การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย (developing strategies) การจัดหาหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (documenting progress) ภายใต้ยุทธวิธีการเสริมพลังหลายลักษณะ คือ การฝึกอบรม การอำนวยความสะดวก การสนับสนุน การสร้างความกระจำ และการมีเสรีภาพในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นยุทธวิธีที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากรในสถานศึกษา

จากแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังที่เอื้อต่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าแผนกวิชา 1 คน หัวหน้างานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 1 คน ครูผู้สอน 1 คน เจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษา 1 คน รวมจำนวน 264 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากประชากรในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน 44 แห่ง โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งมีผู้ให้ข้อมูล 6 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการอาชีวศึกษา การบริหารอาชีวศึกษา การประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา และการวัดผลและประเมินผล จำนวน 5 คน

3. สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สำหรับทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 1 แห่ง คือวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตรัง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 59 คน

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
2. แบบตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง
3. แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาตรฐานการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิถีวิทยาการประเมินในรูปแบบต่าง ๆ และการประเมินแบบเสริมพลังโดยการบันทึกเนื้อหา

2. เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีและความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยประสานสถานศึกษาเพื่อนำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยจัดส่งทางไปรษณีย์

3. เก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีของผู้เชี่ยวชาญ โดยจัดส่งหนังสือขออนุเคราะห์ เมื่อได้รับการตอบรับได้จัดส่งแบบตรวจสอบคุณภาพพร้อมคู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบไปยังผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งเดินทางไปพบผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองแล้วแต่กรณี

4. เก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยนำแบบวัดไปให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

5. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตอบและเก็บกลับด้วยตนเอง

6. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โดยผู้วิจัยนำแบบประเมินให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตอบและเก็บกลับด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์เนื้อหา สำหรับข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานการวิจัยที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินแบบเสริมพลัง

2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

3. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความสำคัญความต้องการ โดยใช้ค่า PNI สำหรับข้อมูลความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของบุคลากร

4. วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สำหรับข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงสร้างของรูปแบบ

5. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบโดยการทดสอบที (t-test)

6. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลคุณภาพรูปแบบการประกันและความพึงพอใจต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

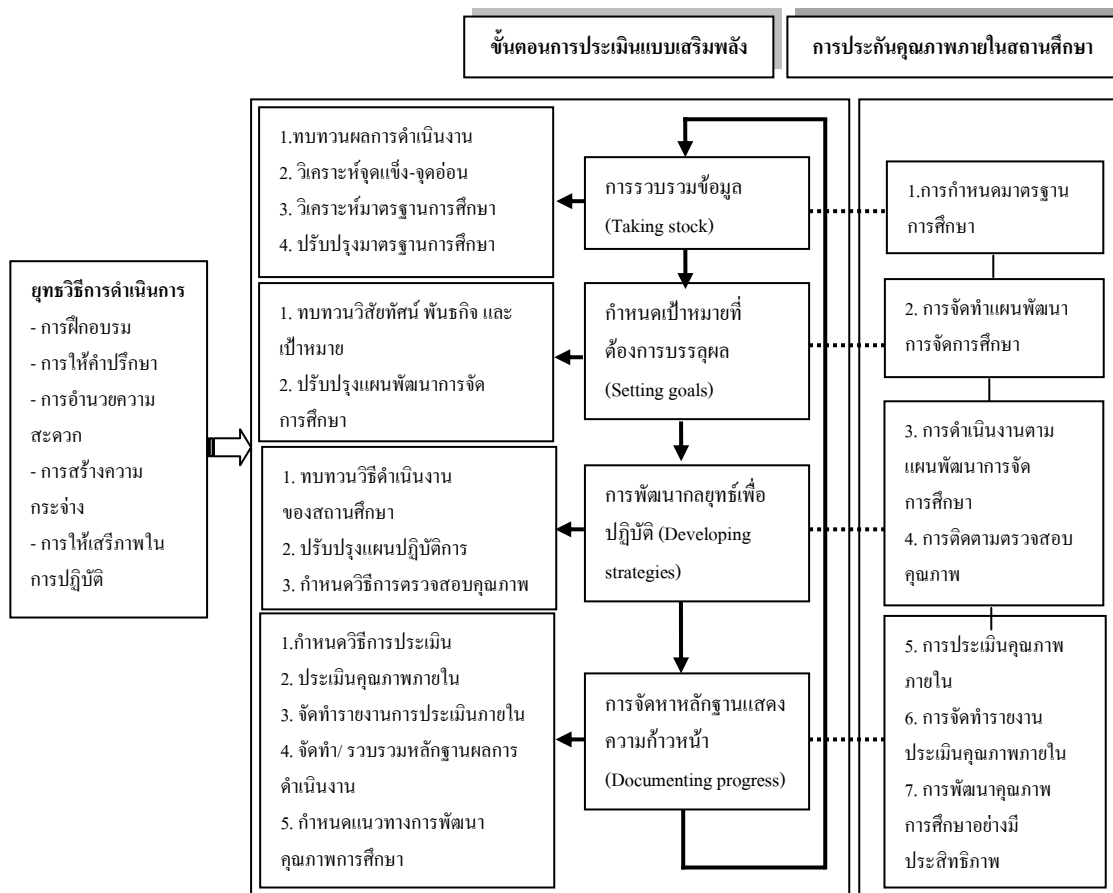
1. รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 2 มิติคือมิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมิติการประเมินแบบเสริมพลัง โดยมียุทธวิธีดำเนินการ คือ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การอำนวยความสะดวก การสร้างความกระจำ และการให้เสรีภาพในการปฏิบัติ แต่ละมิตีมีองค์ประกอบย่อยในการดำเนินการสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน มีการดำเนินงานตามขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นที่ 1 การรวบรวมข้อมูล เป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล เป็นการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นที่ 3 การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปฏิบัติ เป็นการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน และขั้นที่ 4 การจัดหาหลักฐานแสดงความก้าวหน้า เป็นการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ละขั้นตอนมีองค์ประกอบย่อยเป็นกิจกรรมการดำเนินงานที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงกันในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมี ดังนี้

2.1 บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจดีขึ้นทุกรายการ และพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และกระบวนการพัฒนาบุคลากรในระดับมาก

2.1 รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มีค่าความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก โดยมีประโยชน์ต่อวงการศึกษ และสะท้อนให้เห็นจุดแข็งจุดอ่อนของสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน รูปแบบช่วยให้การสรุปผลการประกันคุณภาพภายในมีความสมเหตุสมผลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม รูปแบบมีความสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพ.ร.บ.การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา

แสดงรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังสำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มี 2 มิติ คือมิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมิติการประเมินแบบเสริมพลัง โดยมียุทธวิธีดำเนินการ คือ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การอำนวยความสะดวก การสร้างความกระจำ และการให้เสรีภาพในการปฏิบัติ แต่ละมิติมีองค์ประกอบย่อยในการดำเนินการสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทและปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นความสอดคล้องกัน อาจเนื่องจากโครงสร้างดังกล่าวเป็นกลไกวงจรคุณภาพที่มีองค์ประกอบในการดำเนินการสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันในการบริหารจัดการองค์กร จากการศึกษาพบว่ากระบวนกรดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่ดำเนินการตามขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลัง 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การรวบรวมข้อมูล เป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล เป็น

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นที่ 3 การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปฏิบัติ เป็นการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และ ขั้นที่ 4 การจัดหาหลักฐานแสดงความก้าวหน้า เป็นการประเมินคุณภาพภายใน จัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ละขั้นตอนมีองค์ประกอบย่อยเป็นกิจกรรมการดำเนินงานที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงกันในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2553, น. 13) ที่ได้ออกแบบองค์ประกอบของการประกันคุณภาพเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน 2) การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน เป็นการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนงานต่าง ๆ เพื่อกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษา 3) การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน เป็นการกำหนดระบบการประเมินตนเอง เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และ 4) การประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย การประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินโดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การทำงานดังกล่าวใช้หลักการดำเนินงานตามวงจร PDCA ได้แก่ 1) วางแผนการปฏิบัติงาน (P) 2) ดำเนินการตามแผน (D) 3) ตรวจสอบประเมินผล (C) 4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) ซึ่งเป็นระบบที่นิยมใช้ในการบริหารระบบคุณภาพในสถานศึกษา และมีการประเมินแบบเสริมพลังมีลักษณะ/วิธีการที่เอื้อต่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เน้นให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากการประเมินตนเอง สะท้อนผลแก่ตนเองจนสามารถตัดสินใจและร่วมกันดำเนินการได้ ด้วยบริบทที่มีลักษณะของการพัฒนาบุคลากรที่ใช้ยุทธวิธีการพัฒนาตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง ได้แก่ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การอำนวยความสะดวก การสร้างความกระจำ และการให้เสรีภาพในการปฏิบัติ ได้ส่งผลให้บุคลากรเกิดการพัฒนาตนเองจากการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการสร้างความกระจำชัดในภาระงานที่ปฏิบัติ และมีเสรีภาพในการตัดสินใจดำเนินงาน โดยยุทธวิธีการพัฒนานี้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทปัจจัยพื้นฐานและวัฒนธรรมปฏิบัติของสถานศึกษา จะเห็นว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมีผลต่อการพัฒนาบุคลากรที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของ Fetterman (1996) ที่กล่าวว่า การประเมินแบบเสริมพลังนอกจากจะทำให้ทราบผลการประเมินของหน่วยงานหรือโครงการแล้ว กระบวนการประเมินแบบเสริมพลังยังช่วยพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำงานได้ด้วยตนเองในอนาคตด้วย

2. จากผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่าในภาพรวมบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความรู้ความเข้าใจขึ้นทุกรายการ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ประกอบกับการใช้

ยุทธวิธีการพัฒนาตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังโดยการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการฝึกอบรมทั้งสถานศึกษาช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมทั้งองค์กร จนเกิดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ชงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ (2547, น. 11-18) ที่กล่าวว่ากระบวนการฝึกอบรมจะต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเข้าถึงวิธีการเรียนรู้ร่วมกันรวมทั้งการให้คำปรึกษา และการอำนวยความสะดวกในระหว่างการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การจัดทำเอกสารเพื่อศึกษาเพิ่มเติม คู่มือการดำเนินงาน เครื่องมือการประเมินตนเอง แบบรายงานการประเมินตนเอง การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งป็นประโยชน์อย่างมากต่อการผลักดันความสำเร็จในการดำเนินงานและกระตุ้นให้เกิดความตระหนักเนื่องจากการประเมินแบบเสริมพลังเป็นกระบวนการที่สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตระหนักในคุณค่าและตัดสินใจด้วยตนเอง รวมทั้งกระบวนการร่วมมือร่วมพลังในการปฏิบัติงาน ยังช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของผลงานนั้นอีกด้วย (Fetterman, 1996)

3. จากผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหลังการทดลองพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และกระบวนการพัฒนาบุคลากรในระดับมาก โดยกระบวนการครั้งนี้ทำให้สถานศึกษาเกิดความเข้าใจวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพ ได้รับคำปรึกษาในการแก้ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ได้รับการเสริมพลัง ได้เรียนรู้หลักเกณฑ์และวิธีการผ่านกระบวนการประเมินตนเอง จนสามารถออกแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้สอดคล้องกับกฎกระทรวง สามารถทำให้อุบลนครมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการวางแผนจัดการศึกษาของสถานศึกษา เกิดความรู้สึกที่ดี เห็นความสำคัญว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นภารกิจที่จำเป็นต้องดำเนินการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังกล่าว เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในบริบทของสถานศึกษา

4. จากผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังสำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี พบว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องในระดับมาก โดยรูปแบบมีประโยชน์ต่อวงการศึกษ ช่วยสะท้อนให้เห็นจุดแข็งจุดอ่อนของสภาพการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ช่วยให้ผลการประเมินคุณภาพมีความสมเหตุสมผลและให้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสรุปผลการประเมินคุณภาพภายใน รูปแบบการประกันคุณภาพมีความสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพ.ร.บ.การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษารวมทั้งกระบวนการประกันคุณภาพส่งผลกระทบให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นั่นคือรูปแบบมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility

Standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Property Standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ของ Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (Stufflebeam & Shinkfield, 1985, p. 11-14) ทั้งนี้อาจเนื่องจากรูปแบบมีโครงสร้างที่ประกอบด้วยมิติที่มีลักษณะเป็นกลไกวงจรคุณภาพ และองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในการบริหารจัดการองค์กร ด้วยยุทธวิธีการพัฒนาตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง ลักษณะเด่นของรูปแบบ จึงอยู่ที่การพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้และทักษะ สามารถร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการนำรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังสำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีไปใช้ สถานศึกษาควรทำความเข้าใจรูปแบบให้ชัดเจน พร้อมทั้งเตรียมการในด้านต่างๆ ให้พร้อม เพื่อให้การดำเนินงานตามรูปแบบมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ในการนำรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังสำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีไปใช้ ผู้บริหารต้องใช้บทบาทนักประเมินเสริมพลัง ซึ่งอาจแต่งตั้งคณะผู้ประเมินเสริมพลังทั้งจากบุคลากรภายในและภายนอก บทบาทผู้เสริมพลังนี้มีความสำคัญต่อการผลักดันให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามขั้นตอนของการประเมินแบบเสริมพลังมีประสิทธิภาพ

3. การดำเนินการอาจปรับลด หรือขยายองค์ประกอบย่อยของขั้นตอนในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม กับจำนวนบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการ หรือตามทรัพยากรปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง กับสถานศึกษาประเภทอื่นๆ ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน เพื่อเป็นการขยายผลการศึกษาและค้นพบองค์ความรู้ที่แตกต่างและเป็นประโยชน์มากขึ้น

2. ควรมีการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ โดยประยุกต์ใช้วิธีการอื่นๆ เช่น การเทียบเคียงสมรรถนะ หรือการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อการค้นหาโครงสร้างองค์ประกอบและขั้นตอนการดำเนินการที่ดีที่เหมาะสมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ถวิล มาตรฐาน. (2544). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ *School-Based Management : SBM* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมารธรรม
- ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. (2547). ประกันคุณภาพการศึกษาเชิงระบบกลยุทธ์สู่อนาคตการศึกษาไทย. *ประชาคมวิจัย* 56. (กรกฎาคม-สิงหาคม 2547): 11-18.
- ผ่องพรรณ จรัสจินดารัตน์. (2551). ข้อสังเกตและข้อควรปฏิบัติ ในการตรวจประเมินคุณภาพสถานศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2543). การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 13 (1), 43-79.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา: การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน*. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2553). *มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: แผนกวิชาการพิมพ์ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2551/2552: บทบาทการศึกษากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม*. กรุงเทพฯ. ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. (2553). *กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- Fetterman, D.M. (1994). Empowerment evaluation. *Evaluation Practice*, 15(1): 1-15.
- Fetterman, D.M. (1996). Empowerment evaluation: An introduction to theory and practice. In Fetterman, D.M., Kaftarian, S.J. & Wandersman, A.(Eds). *Empowerment evaluation: Knowledge and tools for selfassessment & accountability*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Fetterman, D.M. (2001). *Foundations of Empowerment evaluation*. California: Thousand Oaks, CA: Sage.
- Stufflebeam, D.L. and Shrinkfield, A.J. (1985). *Systematic Evaluation*. Massachuset: Kluwer-Nijhoff
